

<http://www.arianafghanistan.com>

۲۰۱۸/۰۶/۰۹

مرتضی مقصدلو

کلام دری

سلامی گوارایی خدمت دست اندرکاران زبان دری.

من ایرانی هستم و خود را جدا از افغان های دلیر و فرهیخته نمی دانم. زمانی که در ایران زندگی می کردم، در تهران همسایه افغان داشتم و اکنون که در کانادا زندگی می کنم باز هم مراودت و مجاورت بسیار با افغان های محترم دارم و از این جهت مفتخر با آشنایی و دوستی آنان می باشم.

گاه اصطلاحات و واژه هایی را از زبان آنان می شنوم که برایم جالب است و دفترچه ای دارم که این کلمات را در آن یادداشت می کنم.

بر خود لازم دیدم که نخست از وبسایت با ارزش آریانا افغانستان آنلاین تشکر وافر نمایم و از اینکه این لغت نامه را فراهم کرده اید بر شما سپاس و درود فرستم. و انگاه توجه شما را به چند نکته منعطف می نمایم. البته این را بگویم که من ادیب نبوده و طبیب ارتوپد می باشم. امیدوارم مورد توجه قرار گیرد.

نخست آنکه ملت افغان، تاجیک و ایران یا فارسی دری زبانان با آنکه در قلمرو جغرافیایی گوناگون زندگی می کنند همه از یک پیکرند و مرزهای کنونی نمی تواند از لحاظ فرهنگی آنان را از یکدیگر بیگانه کند. وقتی که توهین های گاهگاهی را در سایت های گوناگون می بینم که چگونه ملت ایران و افغان به یکدیگر توهین می کنند دل شکسته و غمگین می کردم و انتظار دارم که این مردم همیشه و همه جا خود را از یکدیگر بدانند.

دوم آنکه فرموده اید زبان ایرانیان زبون است در خور این ملت بزرگ نمی باشد. مگر نه اینکه در مثال هایی که آورده اید از مولوی یاد کرده اید. او زاده خراسان و نیشابور بود و آنگاه به قونیه و روم مهاجرت نمود. زبان او پس فارسی و همچنین دری است. که از دیر زمان نیشابور جز فارس (ایران امروز) بوده است. و زبان او بر عوام ممکن است گنگ باشد ولی خواص او را کاملاً درک می کنند. و زبان علمی و ادبی در افغانستان و ایران و تاجیکستان کاملاً برای هر با سواد قابل درک است.

من روزنامه ها و کتب دری را بی هیچ مشکل می خوانم. و تمام دوستان ایرانی من که با افغان ها در تماس هم نیستند اینگونه اند. اگر به قول شما مردم عادی افغان زبان مولوی را بهتر از یک عامی ایرانی می فهمند شاید دلیلش آن باشد که چون مردم عادی و عوام افغان مجزا و ایزوله تر (مجرد تر - ناشر) بوده و تماس کمتری با اروپاییان و مردم همسایه داشته اند زبان آنان کمتر دستخوش تغییر گشته و به زبان هزار سال پیش نزدیکتر است و زبان عوام ایرانی به علت تماس بیشتر و نزدیکتر بودن به اعراب دگرگون بیشتری پیدا کرده است.

سوم، در همان ایران هم زبان مناطق مختلف، متفاوت می باشد. مثلاً یک ایرانی خوزستانی ممکن است خیلی از اصطلاحات زبان یک ایرانی گلستانی را نفهمد. این بسیار طبیعی است و دلیل تضاد و دشمنی نمی تواند باشد. همانطور که آن خوزستانی نمی تواند زبان فارسی دری خود را برتر از یک گلستانی بداند، یک ایرانی یا یک افغان هم نمی تواند و نباید چنین اندیشه ای داشته باشد.

در آخر باز هم از سایت شما کمال تشکر را داشته برای تان ارزوی سربلندی و بهروزی دارم. و درخواست می نمایم به عنوان یک سایت وزین عاملی بر وحدت باشید نه جدایی. دولتمردان ما، ما را از هم بیگانه کرده اند بیابید ما زهم دور و بیگانه نباشیم و به لهجه و زبان هم احترام بگذاریم. بدرود و پا برجا. کوچک شما دکتر مرتضی مقصدلو.

